

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego

budynku Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej*
położonego przy ul. Brackiej 4 klatka K1

Opracowane przez:

inż. poż. Sebastian Bednarczyk
nr dypl. SGSP 9693

inż. poż. Łukasz Tarnowski
nr dypl. SGSP 9655

*z uwagi na mające miejsce w październiku 2020 r. zmiany w administracji rządowej Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zmieniło nazwę na Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Wobec tego jeżeli w niniejszej instrukcji jest mowa o ministerstwie należy przez to rozumieć Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Data opracowania.: 14.12.2015	Wersja: 1,0 (2015)	Data aktualizacji 10-11-2023r
---	---------------------------	---

Spis treści

1. Cel i zakres opracowania.....	2
2. Podstawa opracowania	3
3. Postanowienia ogólne.....	3
4. Charakterystyka ogólna obiektu	5
5. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia i sposobu użytkowania oraz warunków technicznych obiektu	6
6. Charakterystyka zagrożenia pożarowego	9
7. Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.....	12
8. Postępowanie na wypadek pożaru i innego zagrożenia.....	19
9. Sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo	20
10. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczny sposób sprawdzania przebiegu próbnej ewakuacji.....	24
11. Sposoby zapoznawania użytkowników obiektu z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej Instrukcji.....	28
12. Podstawy prawne.....	29
13. Załączniki	30
Załącznik nr 1 Karta aktualizacji Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	30
Załącznik nr 2 Wykaz znaków bezpieczeństwa	31
Załącznik nr 3 Plany.....	34
Załącznik nr 4 Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	60

1. Cel i zakres opracowania

Niniejsze opracowanie, które zawiera warunki ochrony przeciwpożarowej budynku położonego przy ul. Brackiej 4 w Warszawie ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego obiektu poprzez przedstawienie potencjalnych zagrożeń oraz sposobów ich zwalczania, zarówno użytkownikom obiektu jak i ekipom ratowniczym.

WAŻNE:

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna się znajdować w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych (§ 6. ust. 9. Rozporządzenia [1])

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku położonego przy ul. Brackiej 4 w Warszawie, zwana dalej Instrukcją, określa (zgodnie z §6. ust. 1 Rozporządzenia [1]):

- warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej Instrukcji;
- zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego;
- wskazanie osób lub podmiotów opracowujących Instrukcję.

2. Podstawa opracowania

Instrukcja została opracowana na podstawie przepisów i norm zawartych w rozdziale 12 oraz:

- dokumentacji technicznej obiektu,
- projektu budowlanego obiektu,
- informacji uzyskanych od użytkownika obiektu
- wizji lokalnej.

3. Postanowienia ogólne

3.1. Zadania i obowiązki właściciela/ zarządcy oraz użytkowników obiektu w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- wyposażać budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej;
- zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- utrzymywać drogi pożarowe w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej

WAŻNE:

Właściciel (zarządca) ma prawo przekazać część odpowiedzialności i związane z tym obowiązki służbowe na pracownika niższego szczebla – musi być to wyraźnie sprecyzowane w zakresie obowiązków.

Obowiązki wszystkich użytkowników bez względu na zajmowane stanowisko:

- znajomość zagrożenia pożarowego na zajmowanym stanowisku pracy oraz sposobów przeciwdziałania możliwości powstania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- znajomości zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- orientacji w rozmieszczeniu sprzętu gaśniczego,
- umiejętności obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- znajomości warunków przeprowadzenia sprawnej ewakuacji osób i mienia,
- udziału w akcji ratowniczo-gaśniczej poprzez podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją,
- udziału w szkoleniach przeciwpożarowych,
- niezwłocznym zgłaszaniu usterek, mogących spowodować pożar,
- przestrzeganiu obowiązujących przepisów i Instrukcji.

3.2. Zakres obowiązywania Instrukcji

Postanowienia Instrukcji obowiązują właściciela, zarządcę i użytkownika obiektu oraz wszystkich pracowników zatrudnionych na stałe i wykonujących prace okresowe w ramach prowadzonych zleceń/zajęć.

Z postanowieniami niniejszej Instrukcji należy zapoznać wszystkie osoby pracujące w obiekcie, wszystkich stałych użytkowników oraz osoby mogące przebywać okresowo w ramach prowadzonych zleceń/zajęć.

3.3. Aktualizacja Instrukcji

WAŻNE:

Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata, a także po takich zmianach, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej (§ 6. ust. 7. Rozporządzenia [1]).

Informację na temat wykonania aktualizacji Instrukcji należy odnotować w Karcie aktualizacji Instrukcji stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszej Instrukcji.

3.4. Wprowadzanie zmian w treści Instrukcji

Zmiana w treści niniejszej Instrukcji może być dokonana wyłącznie za pozwoleniem zarządcy obiektu przez osobę posiadającą kwalifikacje wymienione w rozdziale 3.5. Instrukcji.

Informację na temat zmian należy odnotować w Karcie aktualizacji Instrukcji stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszej Instrukcji oraz potwierdzić pieczętą i podpisem.

3.5. Kwalifikacje osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Osoby wykonujące czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej, polegające na zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, niezatrudnione w jednostkach

ochrony przeciwpożarowej, powinny posiadać wykształcenie wyższe i ukończone szkolenie specjalistów ochrony przeciwpożarowej albo mieć wykształcenie wyższe na kierunku inżynieria bezpieczeństwa pożarowego lub tytuł zawodowy inżyniera pożarnictwa lub uzyskać uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu inżyniera pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach

4. Charakterystyka ogólna obiektu

4.1. Nazwa i adres obiektu

ul. Bracka 4, 00-513 Warszawa.

4.2. Właściciel obiektu

Skarb Państwa.

4.3. Zarządca obiektu

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

4.4. Użytkownik obiektu

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

4.5. Opis ogólny obiektu

Budynek jest obiektem użyteczności publicznej, przeznaczonym na biura i pomieszczenia pomocnicze. Wejście główne zlokalizowane jest w przejeździe prowadzącym na podwórze budynku od strony ul. Brackiej.

4.6. Instalacje i urządzenia techniczne w obiekcie

W obiekcie występują następujące instalacje użytkowe:

- instalacje elektryczne wewnętrzne oświetlenia i gniazd wtykowych,
- instalacja odgromowa,
- instalacja wodno-kanalizacyjna,
- CO,
- instalacja wentylacyjna.

5. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia i sposobu użytkowania oraz warunków technicznych obiektu

5.1. Zestawienie powierzchni i kubatury budynku

Kubatura	3576 m ³
Powierzchnia zabudowy	283,71 m ²
Powierzchnia użytkowa	1290,71 m ²

5.2. Wysokość budynku i liczba kondygnacji

Budynek posiada 5 kondygnacji, w tym 4 nadziemne i 1 podziemną. Wysokość maksymalna budynku wynosi 19,36 metra, co kwalifikuje go jako budynek średniowysoki (SW dla wysokości 12-25 metrów).

5.3. Odległość od obiektów w sąsiedniej zabudowie

Budynek usytuowany jest w zabudowie pierzejowej, graniczy z dwóch stron z budynkami biurowymi z którymi nie jest połączony funkcjonalnie i jest od nich oddzielony ścianami oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej REI 120.

5.4. Parametry pożarowe występujących substancji i pokryć

W budynku nie przewiduje się składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo.

5.5. Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego

Gęstość obciążenia ogniowego w budynku nie przekracza 500 MJ/m².

5.6. Kategoria zagrożenia ludzi

Zgodnie z §209, ust.2 Rozporządzenia [2], obiekt zakwalifikowano do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

5.7. Przewidywana liczba osób w obiekcie

Liczba pracowników biurowych wynosi maksymalnie 80 osób.

5.8. Ocena zagrożenia wybuchem

W budynku oraz jego najbliższym otoczeniu nie ma pomieszczeń ani przestrzeni zewnętrznych zaliczanych do zagrożenia wybuchem.

5.9. Podział budynku na strefy pożarowe

W chwili obecnej budynek stanowi w całości jedną strefę pożarową o powierzchni wynoszącej 1090,71 m². Dopuszczalna powierzchnia nie jest przekroczona.

5.10. Klasa odporności pożarowej budynku oraz odporność ogniowa i stopień rozprzestrzeniania ognia

Budynek spełnia wymagania klasy „B” odporności pożarowej. Wszystkie elementy budynku spełniają wymagania odporności ogniowej określone w poniższej tabeli:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1),2)}	ściana wewnętrzna ¹⁾	przekrycie dachu ³⁾
"B"	R 120	R 30	REI 60	EI 60	EI 30⁴⁾	RE 30

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

1) Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

2) Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

3) Wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni.

4) Dla ścian komór zsypu wymaga się EI 60, a dla drzwi komór zsypu - EI 30.

5.11. Warunki ewakuacji

W budynku zlokalizowana jest jedna klatka schodowa o szerokości biegów i spoczników zgodna z aktualnymi przepisami warunków w stosunku do budynków istniejących nie stanowią podstawy do uznania budynku jako zagrażający zdrowiu i życiu ludzi. Klatka schodowa jest nie obudowana, funkcjonalnie połączona z poziomymi drogami ewakuacyjnymi. Brak wyposażenia klatki schodowej w urządzenia służące do usuwania dymu lub urządzenia zapobiegające zadymieniu.

Klatka schodowa powinna zostać wyposażona w urządzenia służące do usuwania dymu lub urządzenia zapobiegające zadymieniu.

Długość dojścia ewakuacyjnego z najdalszego pomieszczenia biurowego na ostatniej kondygnacji w budynku wynosi 68m i jest przekroczona o ponad 100% od dopuszczalnej wartości określonej w warunkach technicznych. Klatka schodowa powinna zostać wydzielona ścianami w klasie odporności ogniowej REI 60 i zamknięta drzwiami w klasie odporności ogniowej EI 30 wyposażonymi w samozamykacze.

Długość przejścia ewakuacyjnego nie przekracza 40m. Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych zgodna z aktualnymi przepisami.

WAŻNE

Zabrania się składania na poziomych i pionowych drogach ewakuacyjnych (tj. klatkach schodowych i korytarzach) wszelkich przedmiotów palnych oraz innych zawężających szerokość tych dróg poniżej parametrów technicznych określonych w warunkach technicznych tj. poniżej 140cm.

5.12. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych

Budynek w całości stanowi jedną strefę pożarową. Brak instalacji przechodzących przez elementy oddzielenia przeciwpożarowego.

5.13. Wyposażenie w gaśnice

Budynek wyposażony jest w gaśnice, tak żeby 2kg środka gaśniczego zawartego w gaśnicy przypadało na każde 100 m² powierzchni chronionej strefy pożarowej. O rodzaju środka gaśniczego dostosowanego do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Wymagana ilość środka gaśniczego w gaśnicach	Stan faktyczny środka gaśniczego w gaśnicach
22 kg	51 kg w postaci: 1 x GS-5x BC 1 x UGS-2x BC 8 x GP-4x ABC 2 x GP-6x ABC

5.14. Dobór urządzeń przeciwpożarowych

Budynek wyposażony został w następujące instalacje przeciwpożarowe:

- instalację awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego,
- przeciwpożarową wewnętrzną instalację wodociagową w postaci dwóch hydrantów wewnętrznych 52 zlokalizowanych na parterze i 3 kondygnacji budynku wyposażonych kolejno w 3 i 2 sztuki węży płasko składanych 52.
- przeciwpożarowy wyłącznik prądu na parterze.

5.15. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru dla budynku wynosi 20l/s. Zaopatrzenie do zewnętrznego gaszenia pożaru realizowane jest za pomocą dwóch hydrantów zewnętrznych usytuowanych na miejskiej sieci wodociagowej, zlokalizowanych przy ul. Brackiej i Nowogrodzkiej w odległości 5-75m m od chronionego budynku.

5.16. Drogi pożarowe

Do budynku jest wymaga droga pożarowa zgodna z aktualnymi przepisami przeciwpożarowym. Drogę pożarową do budynku w zabudowie pierzejowej stanowi ul. Bracka, która zapewnia pełny dostęp od frontu do budynku, a pomiędzy nią i budynkiem nie występują drzewa ani inne stałe

elementy zagospodarowania terenu. Szerokość drogi pożarowej wynosi ponad 4m. Droga zapewnia możliwość przejazdu bez zawracania.

6. Charakterystyka zagrożenia pożarowego

6.1. Zagrożenie pożarowe obiektu

Wystąpienie zagrożenia wybuchu pożaru w obiekcie może wynikać z następujących przyczyn:

- nieostrożność, lekkomyślność i niedbalstwo ludzi, przejawiające się w najróżnorodniejszych zaniedbaniach w ich postępowaniu (np.: używanie rozpuszczalników łatwo zapalnych lub wybuchowych do zmywania szyb, podłóg itp. porzucanie nie wygaszonych niedopałków papierosów na materiały palne),
- niewłaściwa i nieterminowa konserwacja urządzeń i instalacji elektrycznych oraz piorunochronnych i występujący w związku z tym zły stan techniczny, w tym wady instalacji i urządzeń,
- niewłaściwa eksploatacja urządzeń elektrycznych, grzewczych, w szczególności pozostawienie niewyłączonych grzejników elektrycznych bez odpowiedniego zabezpieczenia w pobliżu materiałów palnych oraz niewyłączonych urządzeń elektrycznych po zakończeniu pracy,
- umyślne podpalenia,
- wyładowania atmosferyczne,
- nieprzestrzeganie przez pracowników zasad i postanowień zawartych w tej Instrukcji i ogólnie przyjętych zasad bezpieczeństwa pożarowego.

Zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego podczas pożaru wynika z następujących zjawisk i warunków:

- Zatrucia wydzielającymi się gazami toksycznymi podczas tlenia i palenia się materiałów palnych, a szczególnie tworzyw sztucznych,
- Oparzenia ciała przez płomienie oraz rozgrzane przedmioty,
- Układ pomieszczeń i odległości miejsca pobytu od wyjścia ewakuacyjnego,
- Nieprzestrzeganie obowiązujących zasad przygotowania wewnętrznych dróg ewakuacyjnych (zastawianie przedmiotami lub przekroczenie długości dojścia do wyjść ewakuacyjnych),
- Niezachowanie warunków ewakuacji np. przebywanie nadmiernej ilości osób w pomieszczeniach itp.,
- Powstanie paniki wśród pracowników lub osób postronnych będących w danej chwili w pomieszczeniach obiektu,

- Przechowywanie różnych płynów łatwopalnych w warunkach niedozwolonych,
- Zaskakujący swoim działaniem szybki gwałtowny rozwój pożaru lub wybuch.

6.2. Zasady zapobiegania powstania pożaru oraz skutków pożaru

W obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:
 - w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem wypadków określonych w odrębnych przepisach,
 - w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub użytkownika i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami;
- garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nie przeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;
- rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub spalanie śmieci i odpadków w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów lub materiałów palnych;
- przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C,
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających,
 - instalacji odgromowej, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
- użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;

- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji;
- ustawianie na klatkach schodowych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację;
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - urządzeń przeciwpożarowych, takich jak stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia odciażające, instalacje sygnalizacyjno-alarmowe, hydranty, zawory hydrantowe, suche piony, przeciwpożarowe zbiorniki wodne, klapy przeciwpożarowe, urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych,
 - urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - wyjść ewakuacyjnych,
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych zaworów gazu.

Ponadto w celu zwiększenia bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie należy:

- Udzielać instruktażu nowo przyjętym pracownikom o obowiązujących zakazach i przepisach pożarowych.
- Prowadzić prace niebezpieczne pożarowo zgodnie z instrukcją ujmującą zagadnienie.
- Organizować szkolenia przeciwpożarowe i dyscyplinować pracowników w zakresie znajomości przepisów przeciwpożarowych.
- Przestrzegać okresowych badań instalacji przez uprawnione osoby i zachowania terminów badań:
 - badanie instalacji elektrycznej w zakresie oporności izolacji - 1 raz na 5 lat,
 - badanie instalacji elektrycznej w zakresie ochrony przeciwporażeniowej – 1 raz na 5 lat,
 - badania instalacji odgromowej – 1 raz na 5 lat. Zasady eksploatacji instalacji odgromowej reguluje Polska Norma.
 - konserwacja oraz przeglądy techniczne podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych - przeglądy okresowe nie rzadziej niż raz w roku.

7. Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym

7.1. Rodzaje i sposób obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru.

Ogólnie rzecz biorąc, spalanie się czegokolwiek jest procesem chemicznym, w czasie, którego występuje łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej tlenem), podczas którego wydziela się światło, ciepło i inne produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji substancji palnej, utleniacza i źródła zapalenia (bodźca energetycznego). Wynika z tego jednoznacznie, że do przerwania istniejącego już procesu spalania konieczna jest zmiana proporcji składników procesu tj.:

- Usunięcie materiału palnego lub uczynienie go (w różny sposób) niepalnym w lokalnie występujących warunkach;
- Eliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie układu palnego);
- Odcięcie dostępu utleniacza do miejsca pożaru.

Wymienione wyżej czynności stanowią istotę techniki gaszenia pożarów, przy czym podręczny sprzęt gaśniczy spełnia w tej technice rolę zasadniczą w sytuacjach, kiedy istnieje możliwość ugaszenia pożarów w zarodku, tj. w pierwszej fazie jego trwania. Funkcja podręcznego sprzętu gaśniczego polega bądź to na działaniu jednostkowym, tj. chłodzeniu materiału palnego, bądź na odcięciu od niego dostępu tlenu, albo oba te mechanizmy gaśnicze występują jednocześnie.

Gaśnice:

W zależności od rodzaju spalającego się materiału i sposobu, w jaki ten materiał się spala, pożary zostały podzielone na pięć grup. Do gaszenia poszczególnych grup pożarów należy stosować odpowiednie środki gaśnicze.

Grupy te oznaczają się dużymi literami alfabetu od A do F. Stosowane do gaszenia ognia środki gaśnicze muszą być odpowiednie do danej grupy, w której obrębie zachodzi zjawisko spalania się:

A – do gaszenia tego typu pożaru (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice pianowe oraz proszkowe oznaczone ABC.

B – do gaszenia tego typu pożaru (cieczy palnych i substancji stałych topiących się np. benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice, pianowe, śniegowe, proszkowe.

C – do gaszenia tego typu pożaru (gazów palnych, np. propanu, acetylenu, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe,

D – do gaszenia tego typu pożaru (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone (oznaczone literą D),

F – do gaszenia tego typu pożaru (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone (oznaczone literą F).

Przeznaczenie gaśnicy, jej wielkości oraz sposób jej użycia określony jest również na naklejonej etykiecie.

Przykładowa instrukcja użycia gaśnic śniegowych i proszkowych:

GAŚNICA ŚNIEGOWA

W razie pożaru należy:

- * przenieść gaśnicę i podbiec z nią do ognia
- * przed uruchomieniem wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię uwalniając CO₂
- * dyszę gaśnicy skierować w ogień

Gaśnica może być stosowana do gaszenia urządzeń pod napięciem. Gaśnica podczas użycia oziębia się. Trzymać dyszę tylko za uchwyt.

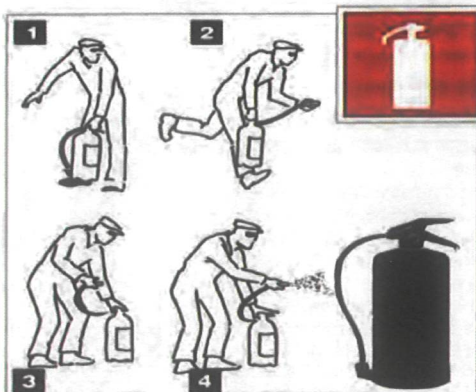

GAŚNICA PROSZKOWA

W razie pożaru należy:

- * zdjąć z wieszaka i podbiec z nią do ognia
- * przed uruchomieniem wyciągnąć zawleczki i nacisnąć dźwignię uwalniając proszek
- * strumień proszku skierować w ogień naciskając prądownicę

Manometr wskazuje utrzymywanie się stałego ciśnienia w gaśnicy.

Hydranty wewnętrzne:

Wewnętrzny hydrant przeciwpożarowy to zawór pokrętny z odpowiednią nasadą wylotową, zainstalowany na specjalnej sieci wodociągowej. Zawór hydrantowy umieszczony jest w specjalnej szafce koloru czerwonego. W szafce znajduje się 1 lub więcej odcinków węża pożarniczego o odpowiedniej średnicy oraz długości. Węże powinny być w szafce podłączone do zaworu i zakończone specjalną zamykaną prądownicą.

Przykładowa instrukcja użycia hydrantu wewnętrznego znajduje się poniżej.

Koce gaśnicze:

Sprzęt gaśniczy służący do mechanicznego odcinania dopływu powietrza do płonących materiałów, wykonany z włókna szklanego. Użycie polega na szczelnym przykryciu małego, płonącego przedmiotu lub np. beczki z palącą się cieczą. Używając koca należy pamiętać, by przykrywać zarzewie ognia od swojej strony, aby uniknąć poparzenia ogniem. Może być użyty do gaszenia palącego się ubrania.

Instrukcja użycia koca gaśniczego oraz hydrantu wewnętrznego:

KOC GAŚNICZY

W razie pożaru należy:

- * ująć koc za uchwyty i wyciągnąć z futerału, zrywając plombę
- * podbiec z kocem do ognia, od strony wiatru
- * rozwinąć koc przez strzepnięcie
- * narzucić koc na palący się przedmiot
- * otulić obrzeża koca dookoła palącego się przedmiotu, odcinając w ten sposób dostęp powietrza
- * pozostawić koc aż do zupełnego wygaśnięcia ognia

Zachować ostrożność, gdyż istnieje niebezpieczeństwo poparzenia przez ognie żrące, które wydostają się spod obrzeży koca.

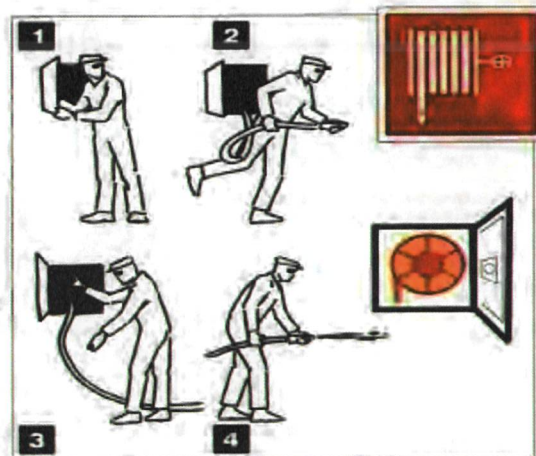

HYDRANT

W razie pożaru należy:

- * otworzyć drzwiczki, zrywając plombę
 - * chwycić rącznicę i podbiec z nią do ognia, rozwijając wąż
 - * wyrównać skrety i załamania węża
 - * otworzyć zawór przez obrócenie kółka w lewo
 - * strumień wody skierować w ogień
- W razie potrzeby przedłużyć wąż, włączając zapasowy odcinek, pomiędzy zawór i odcinek pierwszy. Przedłużając wąż należy zamknąć dopływ wody.

Hydrantu nie wolno używać do gaszenia instalacji elektrycznych pod napięciem grozi to porażeniem.

7.2.Przegląd techniczny i konserwacja podręcznego sprzętu gaśniczego oraz urządzeń przeciwpożarowych

Gaśnice przenośne

1.Gaśnice należy poddawać okresowym badaniom technicznym oraz czynnościom konserwacyjnym, wg zasad określonych Polskimi Normami dotyczącymi gaśnic, zgodnie z odnośną dokumentacją techniczną oraz instrukcjami obsługi, w następujących czasookresach:

- Przegląd techniczny i czynności konserwacyjne powinny być prowadzone w okresach zgodnych z instrukcją producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku,
- zbiorniki gaśnic i urządzeń gaśniczych śniegowych (CO₂) w zależności od rodzaju należy poddawać przeglądom wynikającym z wymagań Urzędu Dozoru Technicznego zgodnie z poniższą tabelą:

Rodzaj gaśnicy	Czasookres badania
Gaśnice ze środkiem gaśniczym pianowym lub innym opartym na bazie wody o pojemności pow. 6 litrów bez wykładziny antykorozyjnej typ X	3 lata
Gaśnice przenośnych o pojemności powyżej 6 litrów (z wyjątkiem śniegowych) typ X	5 lat
Gaśnice śniegowe oraz zbiorniki na czynnik pędny dla gaśnic typu Z	10 lat

Hydranty wewnętrzne

Hydranty wewnętrzne powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach oraz instrukcją obsługi producenta, w terminie nie rzadszym niż raz w roku.

Czynności wstępne, które powinna wykonywać wyznaczona przez właściciela osoba nie rzadziej niż raz w miesiącu polegają na ustaleniu, czy:

- hydranty są na swoim miejscu, nie są zastawione, są widoczne i mają czytelne oznakowanie oraz instrukcję,
- nie mają widocznych uszkodzeń, oznak korozji ani wycieków.

Doroczne przeglądy i konserwacje powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną. Wąż hydrantu powinien być poddany całkowitemu rozwinięciu, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony, czy:

- mocowania do ściany są odpowiednie od ich przeznaczenia,
- wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia),
- miernik ciśnienia (jeśli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym,
- wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć - jeśli wąż wykazuje uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zaciski lub taśmowanie węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte, zwijadło wężowe obraca się lekko w obu kierunkach, w przypadku wychylnego zwijadła wężowego zwijadło wężowe powinno obracać się łatwo i wychylać się o 180°.

- stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy -szczególną uwagę zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia,
- jeżeli hydrant jest wyposażony w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają i są odpowiednio zabezpieczone,
- prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać,
- praca prowadnic węża jest prawidłowa i czy są one prawidłowo zamocowane,

Po zakończonych czynnościach hydrant należy pozostawić w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany „USZKODZONY” i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym właściciela. Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty powinny być oznakowane napisem „SPRAWDZONE”. Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwale zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach. Ponadto dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta. Na etykiecie powinny być umieszczone następujące dane:

- słowo „SPRAWDZONE”,
- nazwa i adres dostawcy hydrantu,
- znak jednoznacznie identyfikujący osobę kompetentną,
- data (rok i miesiąc) kiedy konserwacja była przeprowadzana.

Miejsca usytuowania hydrantów powinny być oznakowane znakami zgodnymi z PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.

Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych, powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z obowiązującymi Polskimi Normami.

WAŻNE:

Odpowiedzialnym za terminowe prowadzenie okresowych badań oraz czynności konserwacyjnych podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych, jest właściciel (lub wyznaczona przez niego osoba). Dotyczy to również powierzchni (części budynku) użytkowanych przez inne podmioty, jeśli w umowie najmu nie zawarto jednoznacznie innej klauzuli w tym zakresie.

Oświetlenie ewakuacyjne

Należy zapewnić stałe serwisowanie i testowanie oświetlenia ewakuacyjnego. Przykładowy zakres konserwacji i badania sprawności technicznej oświetlenia awaryjnego przedstawiono poniżej.

Test roczny:

- Włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetlenia ewakuacyjnego, poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego, na czas wystarczający do upewnienia się, że każda lampa świeci.
UWAGA: zaleca się, aby okres symulowanego uszkodzenia był wystarczający do przeprowadzenia testu, jednakże minimalizowany, ze względu na możliwość uszkodzenia komponentów systemu, np. lamp;
- Podczas tego testu należy sprawdzić wszystkie oprawy oświetleniowe oraz znaki ewakuacyjne, aby upewnić się, czy istnieją, czy są czyste oraz czy prawidłowo funkcjonują;
- Na końcu tego testu zaleca się przywrócenie zasilania podstawowego i sprawdzenie każdej lampki kontrolnej lub urządzenia, w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego;
- Sprawdzenie parametrów oświetlenia ewaluacyjnego;
- W dzienniku należy zapisać datę przeprowadzenia testu i jego wyniki.

Sprawdzenie parametrów oświetlenia ewakuacyjnego:

- Sprawdzić czas przełączania oświetlenia na pracę awaryjną po zaniku zasilania podstawowego:
 - Na drodze ewakuacyjnej i strefie otwartej powinien wynosić do 5seknd,
 - W strefie wysokiego ryzyka powinien wynosić do 2 sekund;
- Sprawdzić natężenie oświetlenia awaryjnego. Pomiaru dokonać za pomocą luksomierza najlepiej w nocy (po zapadnięciu zmroku), przy wyłączonym oświetleniu podstawowym oraz braku oświetlenia zewnętrznego, a wyniki porównać z załączonymi do projektu wyliczonymi wartościami natężenia oświetlenia;
- Sprawdzić rozmieszczenie opraw oświetlenia awaryjnego oraz sprawdzić, czy oprawy z własnym zasilaniem nie znajdują się w miejscach narażonych na działanie temperatury poniżej 5 °C;
- Sprawdzić działanie oświetlenia ewakuacyjnego poprzez:
 - Wyłączenie zasilania w podrozdzielnich oświetlenia podstawowego na czas 1h. Powinno zadziałać oświetlenie ewakuacyjne w całym obiekcie lub w określonych obszarach, zasilanych z każdej z tych podrozdzielni.

Po przeprowadzeniu w/w badania wyłączyć zasilanie główne lub przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu w obiekcie. Powinno zadziałać oświetlenie awaryjne w całym obiekcie i działać przez godzinę.

Przeciwpowozarowy wylacznik pradu

Przeciwpowozarowy wylacznik pradu powinien byc poddawany przegladom technicznym i czynnoscia konserwacyjnym zgodnie z zasadami okreslonymi w Polskich Normach, w odnoscnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obslugi. Przeglady techniczne i czynnosci konserwacyjne, o ktorych mowa powyzej powinny byc przeprowadzane w okresach i w sposob zgodny z instrukcja ustalona przez producenta, nie rzadziej jednak niz raz w roku.

WAZNE:

Osoby wykonujace czynnosci zwiazane z przegladem technicznym i konserwacja urzadzen przeciwpowozarowych, w tym gasnic i hydrantow powinny posiadac odpowiednie kwalifikacje opisane w pkt. 3.5 niniejszej Instrukcji.

8. Postepowanie na wypadek pozaru i innego zagrozenia

ALARMOWANIE

1. Kazdy, kto zauwazyl pozar lub uzyskal informacje o pozarze, obowiazany jest zachowac spokoj i nie dopuszczajac do paniki natychmiast zaalarmowac:
 - Państwową Straż Pożarną w Warszawie tel. 998
 - osoby znajdujace sie w sasiedztwie pozaru, narazone na jego skutki,
 - osoby wyznaczone (zgodnie z Instrukcja) do przeprowadzenia ewakuacji w obiekcie.
2. Alarmowanie straży pożarnej należy przeprowadzić z telefonu komórkowego, najbliższego telefonu miejskiego lub wewnętrznego z wyjściem do sieci miejskiej.
3. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:
 - gdzie się pali - dokładny adres obiektu i jego nazwę,
 - co się pali,
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzi, czy w rejonie objętym pożarem lub w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwo zapalne lub wybuchowe itp.,
 - numer telefonu, z którego się dzwoni, swoje imię i nazwisko.

UWAGA: Po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę, odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie, czy meldunek o pożarze nie jest fałszywy.

4. W razie potrzeby (wypadek lub awaria) zaalarmować:

- Pogotowie Ratunkowe - 999
- Policję - 997
- Pogotowie Gazowe - 992
- Pogotowie Energetyczne - 991

AKCJA RATOWNICZO - GAŚNICZA

1. Równolegle z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo - gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, znajdującego się w pobliżu.
2. Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, kierownictwo akcją sprawuje obecna na miejscu osoba, z racji pełnionych obowiązków służbowych odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia lub osoba zastępująca ją.
3. Każda osoba biorąca udział w akcji ratowniczo-gaśniczej powinna:
 - w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
 - wyłączyć dopływ prądu elektrycznego np. przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu /nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem/,
 - usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenne urządzenia i maszyny oraz ważne dokumenty i nośniki informacji,
 - pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenia objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich.

ZABEZPIECZENIE POGORZELISKA

Właściciel (zarządca) lub osoba zastępująca go jest odpowiedzialna za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku pogorzeliskowego w celu zapobieżenia powstaniu pożaru wtórnego,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności komisji powołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyn powstania i rozprzestrzenienia się pożaru.

UWAGA:

W celu zapoznania pracowników, pracujących oraz innych osób, przebywających na terenie obiektu z zasadami zachowania się w przypadku pożaru - należy zapewnić "Instrukcję postępowania na wypadek pożaru" (tabliczka). Instrukcja ta powinna być umieszczona na terenie obiektu w sposób ogólnodostępny i widoczny.

9. Sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo

W przypadkach zamiaru prowadzenia w pomieszczeniach prac pożarowo lub wybuchowo niebezpiecznych, a w szczególności takich jak :

- prace remontowo budowlane związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz pomieszczeń, na przyległym do nich terenie i placach składowych na /w/ których występują materiały palne lub które posiadają konstrukcję palną,
- prace związane ze stosowaniem aparatów i urządzeń do cięcia i spawania metali,

- prace malarsko-lakiernicze i impregnacyjne wykonywane przy użyciu wyrobów łatwo zapalnych,
- prace wymagające użycia klejów o właściwościach pożarowych /wybuchowych/

Wykonawca przed rozpoczęciem tych prac jest zobowiązany:

- ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzenienia się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
- sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac.

Rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie od właściciela/zarządcy.

Do przestrzegania postanowień Instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo-niebezpiecznych, pracownicy nadzorujący przebieg tych prac oraz użytkownicy powierzchni, gdzie prace są prowadzone.

Postanowienia Instrukcji obowiązują także wszystkich pracowników przedsiębiorstw i firm zewnętrznych /osób prawnych i fizycznych/ wykonujących prace pożarowo-niebezpieczne na terenie obiektu.

Obowiązek zapoznania pracowników oraz firm, o których mowa w pkt. 3 i 4 z treścią Instrukcji należy do właściciela zatrudniającego tych pracowników i zawierającego umowy dotyczące wykonywania prac pożarowo-niebezpiecznych. Postanowienia niniejszej Instrukcji powinny stanowić integralną część umów dotyczących realizacji w/w prac.

Postanowienia zawarte w Instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych, dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

WYTYCZNE ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO – NIEBEZPIECZNYCH

Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:

- usunięciu z pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace wszelkich materiałów palnych,
- odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych,
- zabezpieczenie np. przed działaniem odprysków spawalniczych wszelkich materiałów i urządzeń palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi,

- sprawdzeniu czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
- uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp., znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
- zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z pełną izolacją o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami poż. niebezpiecznymi,
- sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
- przygotowaniu w miejscu dokonywania prac pożarowo-niebezpiecznych m.in.: napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego, elektrod itp., materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac, podręcznego sprzętu gaśniczego,
- zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac pożarowo-niebezpiecznych.

Przy wykonywaniu prac pożarowo-niebezpiecznych przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:

- na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy danej zmiany,
- zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych /lub innych dopuszczonych/, szczelnych opakowaniach,
- pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
- po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
- ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
- prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem, lub pomieszczeniach, w których wcześniej wykonano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w pomieszczeniu nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.

Miejsce wykonywania prac pożarowo-niebezpiecznych należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.

Po zakończeniu prac pożarowo-niebezpiecznych w budynku, pomieszczeniach oraz w pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu

stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt np. spawalniczy został zdemonstrowany, odłączony od źródeł zasilania i należy zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych.

Prace pożarowo-niebezpieczne powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające wymagane kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

Butle ze sprężonymi gazami mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

W przypadku prowadzenia prac spawalniczych na wysokości, butli z gazem palnym nie należy ustawiać w rejonie bezpośredniego oddziaływania spadających rozprysków spawalniczych.

OBOWIĄZKI OSÓB ZWIĄZANYCH Z PRACAMI NIEBEZPIECZNYMI POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Właściciel lub osoba przez niego upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac pożarowo-niebezpiecznych, powinien w szczególności:

- znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników,
- dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac pożarowo-niebezpiecznych wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia pomieszczeń, lub stanowisk, przewidziane w protokole zabezpieczenia prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie,
- sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac pożarowo-niebezpiecznych oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastowe usunięcie stwierdzonych niedociągnięć,
- wstrzymywać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
- brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub terenu po zakończeniu prac pożarowo-niebezpiecznych,

Do obowiązków wykonawcy prac pożarowo-niebezpiecznych należy w szczególności:

- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należy zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzenienia pożaru,
- ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac,
- znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac pożarowo-niebezpiecznych,

- ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
- rozpoczynanie prac pożarowo-niebezpiecznych tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy,
- poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac pożarowo- niebezpiecznych,
- przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu,
- meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac pożarowo-niebezpiecznych oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia ugaszonego w czasie wykonywania czynności,
- dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac pożarowo-niebezpiecznych nie zainicjowano pożaru,

wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności pożarowo-niebezpiecznych.

10. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczny sposób sprawdzania przebiegu próbnej ewakuacji

Reakcje ludzi na bezpośrednie zagrożenie powodowane pożarem stanowią jeden z podstawowych problemów rzutujących na sprawność akcji ewakuacyjnej, stąd znajomość tych reakcji jest niezbędna dla osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ludzi ewakuowanych. Sytuacja decyduje o stosunku ludzi do ognia. Na co dzień przepisy pożarowe są często bagatelizowane, co może być przyczyną groźnego w skutkach pożaru. Z chwilą jednak powstania pożaru dają znać o sobie poczucie strachu i potrzeba zwalczania jego źródła. W przypadku szybkiego rozprzestrzeniania się pożaru ludzie, którzy będą znajdować się w strefie zagrożonej mogą łatwo wpaść w panikę, która jest dość typowym zjawiskiem stwarzających jedno z największych niebezpieczeństw człowieka.

Najczęstszymi warunkami sprzyjającymi powstaniu paniki są:

- duże zbiorowisko ludzi,
- realne lub wyobrażalne zagrożenie,

Człowiek w dużym zbiorowisku jest bardziej podatny na przyjmowanie stanów emocjonalnych innych ludzi, więc strach rozszerza się wtedy z dużą szybkością, a ludzie nie są skłonni kontrolować źródła strachu ani wielkości zagrożenia. Człowiek posiada z reguły aktywne nastawienie do otaczającego go świata zjawisk i rzeczy, więc jeżeli nie może usunąć źródła niebezpieczeństwa

wówczas jego aktywność przejawia się w ucieczce. Podstawowe stany emocjonalne w takich sytuacjach to obawa i lęk, czasami przerażenie.

Każda z osób, która znajdzie się w strefie zagrożenia, może indywidualnie podjąć decyzję nagłego opuszczenia obiektu, a przeciwdziałanie takiemu zachowaniu jest trudne, bądź niemożliwe.

ORGANIZACJA EWAKUACJI

Organizacja ewakuacji, jak każde inne działanie zorganizowane powinna się składać z następujących po sobie etapów uporządkowanych według zależności następnego od poprzedzającego.

Alarm o niebezpieczeństwie /zagrożeniu pożarowym/ powinien być ogłoszony wszelkimi możliwymi środkami. Alarmowanie, osób pozostających w pomieszczeniach budynku, winno być przeprowadzane w taki sposób, aby nie powodować paniki. Kierujący akcją ewakuacyjną winien pamiętać, aby podejmować decyzję w sposób zdecydowany i realizować ją konsekwentnie. Kierować strumienie ewakuowanych ludzi w kierunku najbliższego wyjścia ewakuacyjnego z obiektu.

Po ewakuacji, osoba odpowiedzialna za ewakuację musi dokonać sprawdzenia i przeliczenia stanu osobowego osób przebywających w budynku, czy jest on zgodny z ilością osób przed ewakuacją.

Osobom, którym w czasie pożaru lub działań ewakuacyjnych przytrafiły się oparzenia lub innego rodzaju rany należy pomóc w opuszczeniu obiektu.

Z chwilą przybycia jednostek ratowniczo - gaśniczych kierowanie akcją ewakuacyjną obejmuje dowódca przybyły pierwszy do pożaru.

PODSTAWY PROWADZENIA I ORGANIZACJA PRAWIDŁOWEJ EWAKUACJI – OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PRZEPROWADZENIE BEZPIECZNEJ EWAKUACJI Z BUDYNKU

W przypadku wystąpienia zagrożenia pożarowego powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji w budynku, ewakuację oraz decyzję o jej podjęciu wydaje i przeprowadza:

- **Dyrektor Biura Administracyjnego lub (w przypadku nieobecności)**
- **Z-ca Dyrektora Biura Administracyjnego**

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób należy:

Niezwłocznie powiadomić głosem, wszystkie osoby przebywające w pomieszczeniach obiektu o konieczności przeprowadzenia ewakuacji.

Przykładowy komunikat ewakuacyjny:

**„UWAGA !!! UWAGA !!! W OBIEKCIE WYSTĄPIŁO ZAGROŻENIE POŻAROWE , PROSIMY
PAŃSTWA O NATYCHMISTOWE UDANIE SIĘ DO NAJBLIŻSZEGO WYJŚCIA
EWAKUACYJNEGO”**

Komunikat należy powtarzać kilka razy.

Należy pamiętać o tym, że informacja o alarmie i konieczności ewakuacji w pierwszej kolejności powinna dotrzeć do pracowników obiektu wykonujących swoje czynności służbowe.

Kierujący akcją ewakuacyjną (osoby wymienione powyżej dla poszczególnych części budynku) może wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych osób lub grup lub sam bezpośrednio kieruje akcją ewakuacyjną.

Ponadto kierujący akcją ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji.

W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, oraz z pomieszczeń z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Pojedyncze osoby lub strumień ludzi należy kierować najkrótszą drogą do wyjścia prowadzącego bezpośrednio na zewnątrz obiektu, zgodnie z umieszczonymi w lokalu ewakuacyjnymi znakami bezpieczeństwa.

Dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej /z różnych względów/ zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.

Ludzi odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować na zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek straży pożarnej.

Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.

Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi.

Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby nadające się do demontażu i ewakuacji oraz sprzęt przybyłych na miejsce jednostek ratowniczych z zewnątrz.

Po zakończeniu ewakuacji osób należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy ludzie opuścili budynek. Przy niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z ilością osób przebywających w obiekcie, należy natychmiast fakt ten zgłosić jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponownie sprawdzenie pomieszczeń. W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący jej przebiegiem, zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się dowódcy przybyłej jednostki ratowniczej z zewnątrz.

Obowiązkiem personelu przebywającego w budynku,- na wypadek ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego jest:

- przerwać natychmiast wykonywane zajęcia,
- opuścić pomieszczenia, udając się w kierunku wskazanym przez prowadzącego ewakuację lub zgodnie z kierunkiem oznaczonym tablicami informacyjnymi i znaków ewakuacyjnych,
- w czasie trwania ewakuacji zachować ciszę i spokój, nie ulegać panice,
- nie wolno zatrzymywać się ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji,
- ułatwiać przechodzenie działającym strażakom.

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ EWAKUACJI DLA BUDYNKU:

Pożar w części administracyjno – biurowej (pokój biurowy nr 305 na III piętrze):

- wykrycie pożaru przez pracownika przebywającego w pokoju biurowym nr 305 na piętrze III,
- powiadomienie pracowników recepcji oraz ochrony obiektu wraz z wezwaniem straży pożarnej,
- powiadomienie osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie ewakuacji z budynku tj. Dyrektora Biura Administracyjnego o zaistniałym zagrożeniu pożarowym,
- podjęcie decyzji o natychmiastowej ewakuacji pracowników z budynku przez Dyrektora (lub osobę zastępującą podczas nieobecności),
- rozgłoszenie komunikatów głosowych wraz ze sprawdzeniem wszystkich pomieszczeń w części biurowo – administracyjnej przez dyrektora, pracowników wyznaczonych przez niego oraz pracowników ochrony obiektu pełniących w danym dniu dyżur,
- kierowanie ewakuowanych osób do wyjścia ewakuacyjnego zgodnie z oznakowaniem ewakuacyjnym na drogach ewakuacyjnych,
- po upewnieniu się, że wszyscy opuścili budynek przeprowadzenie zbiórki przez Dyrektora na placu wewnętrznym przed głównym wejściem do budynku,
- przeliczenie ewakuowanych osób z budynku przez Dyrektora w celu sprawdzenia czy wszystkie osoby opuściły budynek,
- udzielenie pierwszej pomocy medycznej wszystkim osobom, które odniosły obrażenia,

- zdanie sprawozdania i przekazanie wszelkich istotnych informacji na temat pożaru dot. liczby ewakuowanych osób lub też uwięzionych w obiekcie, miejsca i wielkości pożaru, miejsca usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu przez Dyrektora obiektu, Dowódcy Straży Pożarnej przybyłemu na miejsce zdarzenia samochodem ratowniczo – gaśniczym.

UWAGA:

- I. Wszyscy pracownicy, którzy zostali ewakuowani z budynku, mają obowiązek zostawienia swoich pokoi otwartych (tj. nie zamkniętych na klucz) w celu umożliwienia ich sprawdzenia przez osobę przeprowadzającą ewakuację.*
- II. Ponadto, dla lepszej słyszalności komunikatów głosowych rozgłaszanych przez osoby prowadzące ewakuację można użyć megafonu głosowego, który prewencyjnie znajdować się może w pomieszczeniu recepcji na parterze.*
- III. Zbiórkę oraz przeliczenie ewakuowanych osób dokonuje osoba odpowiedzialna za przeprowadzenie ewakuacji ludzi z budynku.*

WAŻNE

Dla obiektów przeznaczonych dla ponad 50 stałych jego użytkowników należy przeprowadzać co najmniej raz na dwa lata praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji z całego obiektu, z którego powinien zostać sporządzony protokół.

11.Sposoby zapoznawania użytkowników obiektu z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej Instrukcji

Zatwierdzona Instrukcja umieszczana jest na platformie elektronicznej "Notes" używanej w ministerstwie, wraz z powiadomieniem o tym fakcie wszystkich pracowników.

Wszyscy pracownicy ministerstwa zobligowani są do bieżącego zapoznawania się z regulacjami wewnętrznymi umieszczanymi na tej platformie.

W celu zapoznania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi należy zapewnić szkolenie przeprowadzone przez osobę kompetentną, posiadającą odpowiednie kwalifikacje opisane w pkt. 3.5 niniejszej Instrukcji.

Wstępnemu szkoleniu przeciwpożarowemu podlegają wszyscy pracownicy nowo przyjmowani przed przystąpieniem do wykonywania czynności zawodowych. Dopuszczenie pracownika do wykonywania czynności zawodowych przed odbyciem szkolenia wstępnego jest niedozwolone.

Szkolenie podstawowe:

Pracownik powinien odbywać okresowo w odstępach 3 - 5 lat szkolenie podstawowe z zakresu ochrony przeciwpożarowej w ramach szkoleń bhp, które obejmuje całokształt zagadnień.

Szkoleniem wg poniższego programu powinni być objęci wszyscy pracownicy:

- Zagrożenie pożarowe występujące na terenie obiektów,
- Zadania pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
- Zadania pracowników w przypadku powstania pożaru,

- Rodzaje pożarów, środki gaśnicze, podręczny sprzęt gaśniczy oraz sposoby jego użycia
- Postępowanie w przypadku powstania pożaru,
- Zasady ewakuacji ludzi i mienia w przypadku zagrożenia.

Udział w szkoleniu przeciwpożarowym jest obowiązkiem wszystkich pracowników.

12. Podstawy prawne

Ustawy:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.).

Rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719);
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 75, poz. 690; zm.: Dz. U. z 2003 r. Nr 33, poz. 270, z 2004 r. Nr 109, poz. 1156) z późn. zmianami;
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. (Dz. U. Nr 124, poz. 1030).

Normy:

1. PN-B-02852 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru;
2. PKN-CEN/TS 54-14:2006 Systemy sygnalizacji pożarowej – Część 14. Wytyczne planowania, projektowania, instalowania, odbioru, eksploatacji i konserwacji;
3. PN-92/N-01256.01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa;
4. PN-92/N-01256.02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja;
5. PN EN 1838 – Zastosowanie oświetlenia. Oświetlenie awaryjne;

13. Załączniki

Załącznik nr 1

KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

L. p.	Data	Aktualizacje/ zmiany treści/ewentualne uwagi	Podpis i pieczęć osoby kompetentnej
1.	13.12.2017 15.12.2017 As. AG. 2017	Aktualizacja IBP dla Budyńku przy ul. Brackiej 4 Warszawa zaktualizowano	Inspektor przeciwpożarowy Os. Grzesiek Nr. SIO 161/2/3
2.	01-04-2019r	Zaktualizowano liczbę osób przebywającą na stałe w budynku - do 80 osób	INSPEKTOR OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ mgr inż. poż. Karol Bogdanowicz
3.	29-11-2019r	Zaktualizowano rysunek: plan sytuacyjny - przeniesiono miejsce zbiórki do ewakuacji na plac wewnętrzny	INSPEKTOR OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ mgr inż. poż. Karol Bogdanowicz
4.	25-11-2021r	1/ Aktualizacja planów z rozmieszczeniem podręcznego sprzętu gaśniczego 2/ Aktualizacja w zakresie zmiany nazwy: aktualnie brzmi "Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej" 3/ Dołożono załącznik nr 4: "Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami" 4/ Z uwagi na mające miejsce w październiku 2020 r. zmiany w administracji rządowej Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zmieniło nazwę na Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Wobec tego jeżeli w niniejszej instrukcji jest mowa o ministerstwie należy przez to rozumieć Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.	INSPEKTOR OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ mgr inż. poż. Karol Bogdanowicz
5.	10-11-2023r	1/ Aktualizacja planów z rozmieszczeniem podręcznego sprzętu gaśniczego oraz dróg ewakuacyjnych	INSPEKTOR OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ mgr inż. poż. Karol Bogdanowicz

Załącznik nr 2**WYKAZ ZNAKÓW BEZPIECZEŃSTWA WRAZ OPISEM ZNACZENIA**

Nr	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Zastosowanie
<i>PN-92/N-01256-02 Znaki bezpieczeństwa – ewakuacja</i>			
1.		Wyjście ewakuacyjne	<p>Znak do oznakowania następujących drzwi, przegradzających ustaloną drogę ewakuacji ludzi:</p> <p>wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń w których wymagane są co najmniej dwa takie wyjścia.</p> <p>wyjść prowadzących z budynku, innego Obiektu budowlanego oraz terenu – na zewnątrz.</p> <p>Wyjść prowadzących do innej strefy pożarowej, w tym na obudowaną i zamkniętą drzwiami klatkę schodową, w budynku o wysokości ponad 25m.</p> <p>Wymieniony znak powinien być umieszczony bezpośrednio nad drzwiami. Gdy wyjście prowadzi przez przedsionek dotyczy to drzwi przedsionka.</p>
2.	a) b) c) 	Kierunek drogi ewakuacyjnej	<p>Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia.</p> <p>Strzałka a) – do samodzielnego stosowania</p> <p>Strzałki b) c) – do stosowania z innymi znakami</p>
3.	a) b) 	Drzwi ewakuacyjne	Znak ten powinien być stosowany wraz ze znakiem „kierunek drogi ewakuacyjnej” (pn.2 b,c) do oznakowania drzwi przegradzających ustaloną drogę ewakuacji, nie wymienioną w pn. 1 w tym także drzwi wyjściowych z przedsionka.
4.		Przesunąć w celu otwarcia	Znak stosowany łącznie ze znakami z pn.3 na przesuwanych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi przesuwanych.
5.		Pchać aby otworzyć	Znaki stosowane łącznie ze znakami z pn.3 na drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi. Zazwyczaj stosuje się je na drzwiach, które otwierają się w sposób inny niż przewidują przepisy (z pomieszczeń na zewnątrz).
6.		Ciągnąć aby otworzyć	

7.	 	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	<p>Znaki te umieszcza się w miejscach w których kierunek ewakuacji może budzić wątpliwości:</p> <p>gdy nie widoczny jest znak „Wyjście ewakuacyjne” lub znak „drzwi ewakuacyjne”</p> <p>gdy widoczny jest więcej niż jeden taki znak, a ludzie – zgodnie z planem ewakuacji powinni przemieszczać się tylko w kierunku jednego z nich.</p>
8.	<p>a) </p> <p>b) </p>	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół, schodami w górę.	<p>Znaki te umieszcza się na ścianach na wysokości ok. 150cm, lub nad drogą ewakuacyjną na wysokości 200cm tam gdzie jest to możliwe prostopadle do kierunku przemieszczania się informowanych ludzi.</p>
9.		Słuc aby uzyskać dostęp	<p>Znak ten stosuje się w razie uzasadnionej potrzeby:</p> <p>w miejscu, gdzie jest niezbędne słuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia.</p> <p>gdy niezbędne jest rozbicie przeszkody dla uzyskania wyjścia.</p>

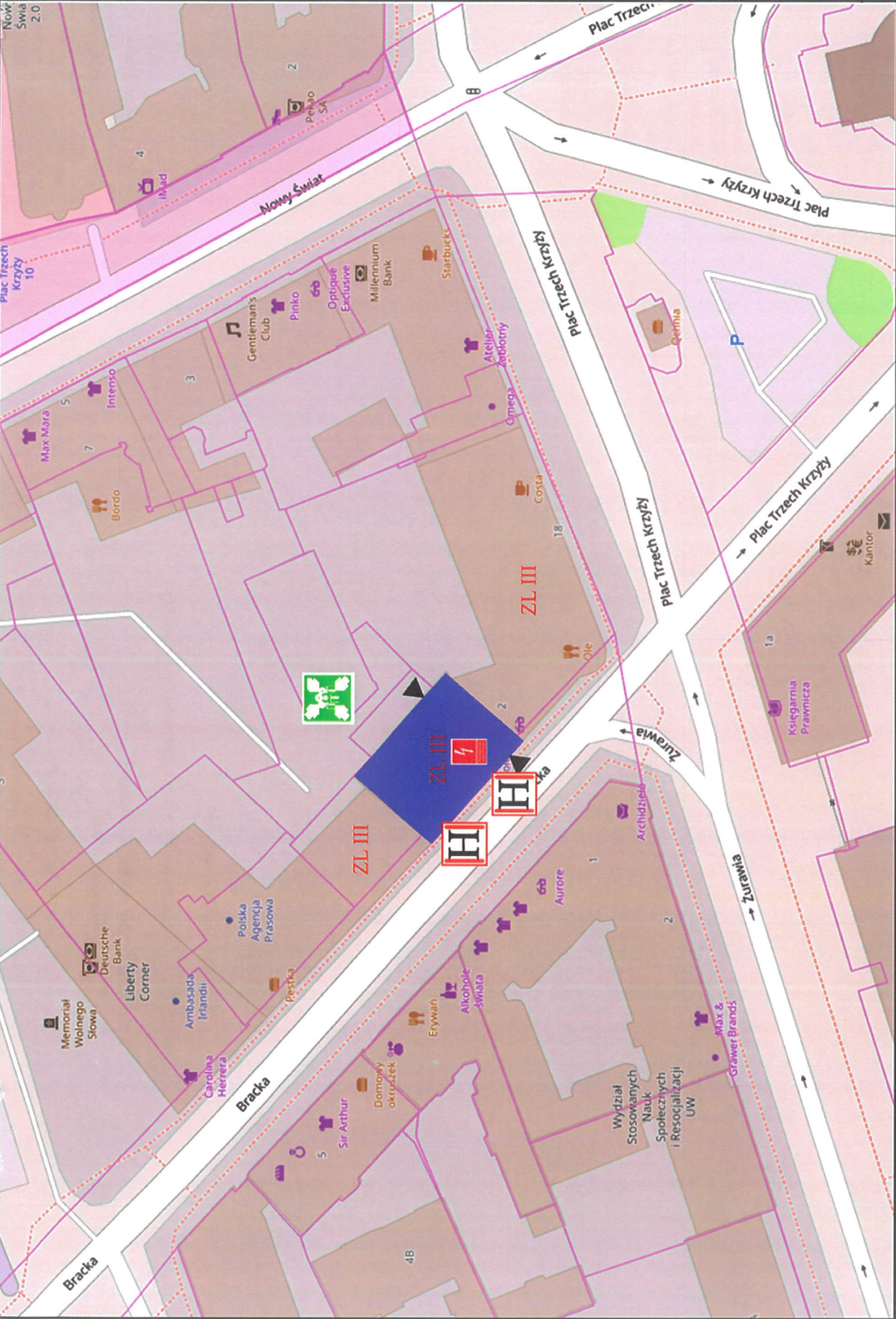
Nr	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
PN-92/N-01256-02 Znaki bezpieczeństwa – ochrona przeciwpożarowa			
1.		Hydrant wewnętrzny	Znak ten stosowany jest na drzwiach szafki hydrantowej
2.		Gaśnica	Znak służy do oznakowania miejsc umieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego.
3.		Zestaw sprzętu pożarniczego	Znak ten stosowany jest dla uniknięcia podawania zestawu indywidualnych znaków określających sprzęt pożarniczy.
4.		Uruchamianie ręczne	Stosowany do wskazywania przycisku pożarowego lub ręcznego sterowania urządzeń gaśniczych (np. stałego urządzenia gaśniczego)
5.		Telefon do użycia w stanie zagrożenia	Znak wskazujący usytuowanie dostępnego telefonu przeznaczonego dla ostrzeżenia w przypadku zagrożenia pożarowego.

Nr	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
6.		Alarmowy sygnalizator akustyczny	Może on występować samodzielnie lub razem ze znakiem nr 4. Jeśli przycisk pożarowy uruchamia alarm dźwiękowy odbierany bezpośrednio przez osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia.
7.	a) b) 	Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego	Znak ten jest stosowany łącznie ze znakami 4,5,6 dla wskazania kierunku do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego.
8.		Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu może być przyczyną zagrożenia pożarowego.
9.		Zakaz używania otwartego ognia – Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu lub otwarty ogień mogą być przyczyną zagrożenia pożarowego.
10.		Nie zastawiać	Znak do stosowania w przypadkach, gdy ewentualna przeszkoda stanowiłaby szczególne niebezpieczeństwo (na drodze ewakuacyjnej, wyjściu ewakuacyjnym, przy dostępie do sprzętu pożarniczego itp.)
11.		Zakaz gaszenia wodą	Do stosowania we wszystkich przypadkach, kiedy użycie wody do gaszenia pożaru jest zabronione.
12.		Drabina pożarowa	Znak ten jest stosowany do oznaczenia drabiny trwale związanej z obiektem i przeznaczonej do działań ratowniczo – gaśniczych straży pożarnej.
13.		Niebezpieczeństwo wybuchu. Materiały wybuchowe.	Stosowany do wskazywania możliwości występowania atmosfery wybuchowej, gazów palnych lub materiałów wybuchowych.
14.		Niebezpieczeństwo pożaru – materiały łatwo zapalne	Do wskazywania obecności materiałów łatwo zapalnych.
15.		Niebezpieczeństwo pożaru – materiały utleniające	Do wskazywania obecności materiałów łatwo utleniających.

Lp.	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
1		Przeciwpowozowy wylacznik pradu	W obiektach do oznaczenia wylacznika odcinajacego doplyw pradu do wszystkich obwodow z wyjatkiem obwodow zasilajacych instalacje, ktorych funkcjonowanie jest niezbedne podczas pozaru.
2		Kurek glowny instalacji gazowej	W obiektach do oznaczenia miejsca zainstalowania kurka glownego instalacji gazowej.
3		Hydrant zewnetrzny	Do oznaczenia miejsca hydrantu zewnetrznego, wodnego, pianowego, podziemnego lub nadziemnego; wielkosci charakterystyczne hydrantu nalezy umieszczac na znaku dodatkowym.
4		Droga pozarowa	Do oznaczenia zewnetrznych dróg dojazdowych dla prowadzacych akcje pozarnicza.
5		Drzwi przeciwpowozowe	Do oznaczenia drzwi znajdujacych sie w scianach oddzielenia przeciwpowozowego.
6		Miejsce uruchamiania urzadzenia gasniczego	Do oznaczenia miejsc uruchamiania urzadzenia gasniczego w obiektach o duzym zagrozeniu pozarowym.
7		Miejsce zbiorki do ewakuacji	Do oznaczenia miejsca zgrupowania ludzi podczas ewakuacji.

opracował:
 Autoryzowany
 Zakład Usług
 Pożarniczych
 FIREMAN
 05-300 Mińsk
 Mazowiecki
 ul. Warszawska 35
 www.fireman.com.pl
 602 477 812
 694 107 616
 692 397 943

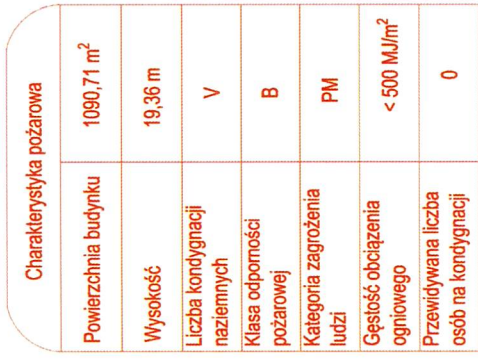
Wysokość obiektu
19,36 m (SW)
 Wymiary: **16x17m**
 Powierzchnia
 zabudowy: **283,71 m²**
 Kategoria zagrożenia
 ludzi: **ZL III**
 Ilość kondygnacji: **5**
 Data wykonania:
 Listopad 2021r.
 Załącznik nr 3.1

Szkic sytuacyjny budynku
 zlokalizowanego pod adresem
 Warszawa, ul. Bracka 4 Klatka K1
 wraz z drogami dojazdowymi i
 zaopatrzeniem wodnym

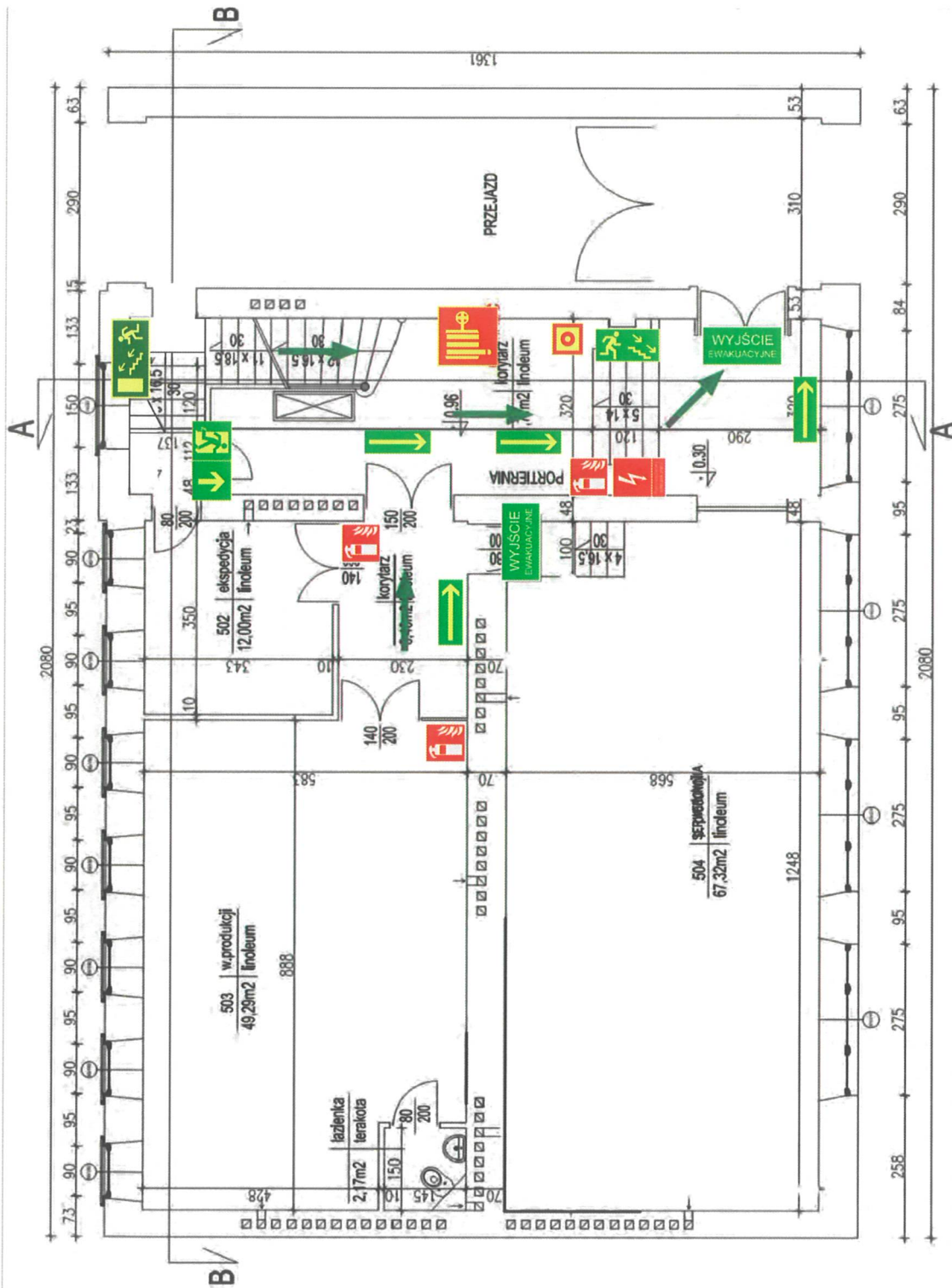
- miejsce zbiórki po ewakuacji
 - obiekt o kategorii zagrożenia ludzi
 - hydrant zewnętrzny
 - obiekt produkcyjno - magazynowy
 - ppóz. wyłącznik prądu

OZNACZENIA:
 - obiekt, którego dotyczy instrukcja
 - pozostałe obiekty
 - wejście do obiektu

- Kierunek ewakuacji
- Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
- Kierunek drogi ewakuacyjnej
- Gaśnica proszkowa
- Ręczny ostrzegacz pożarowy

Objekt	ul. Bracka 4, Warszawa, woj. mazowieckie				
Temat	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego				
Opracowali:		Data	Aktualizacja:	Data	
inż. p.oż. Sebastian Riedermanczyk		Grudzień 2015 r.	wpis na prot. Kwal. Biegłości	Listopad 2021 r.	
inż. p.oż. Łukasz Tarnowski		Grudzień 2015 r.			
Wzrosty:	Rzut pionowy		3	Skala 1:50	2

Charakterystyka pożarowa budynku	
Powierzchnia budynku	1000,71m ²
Wysokość	19,35m
Liczba kondygnacji nadziemnych	V
Właściciel obiektu (pożarowej)	B
Kolegięta zagrożenia ludzi	ZLIII
Gęstość obciążenia ogniowego	< 500MJ/m ²
Przewidywana liczba osób na kondygnacji	5

LEGENDA:

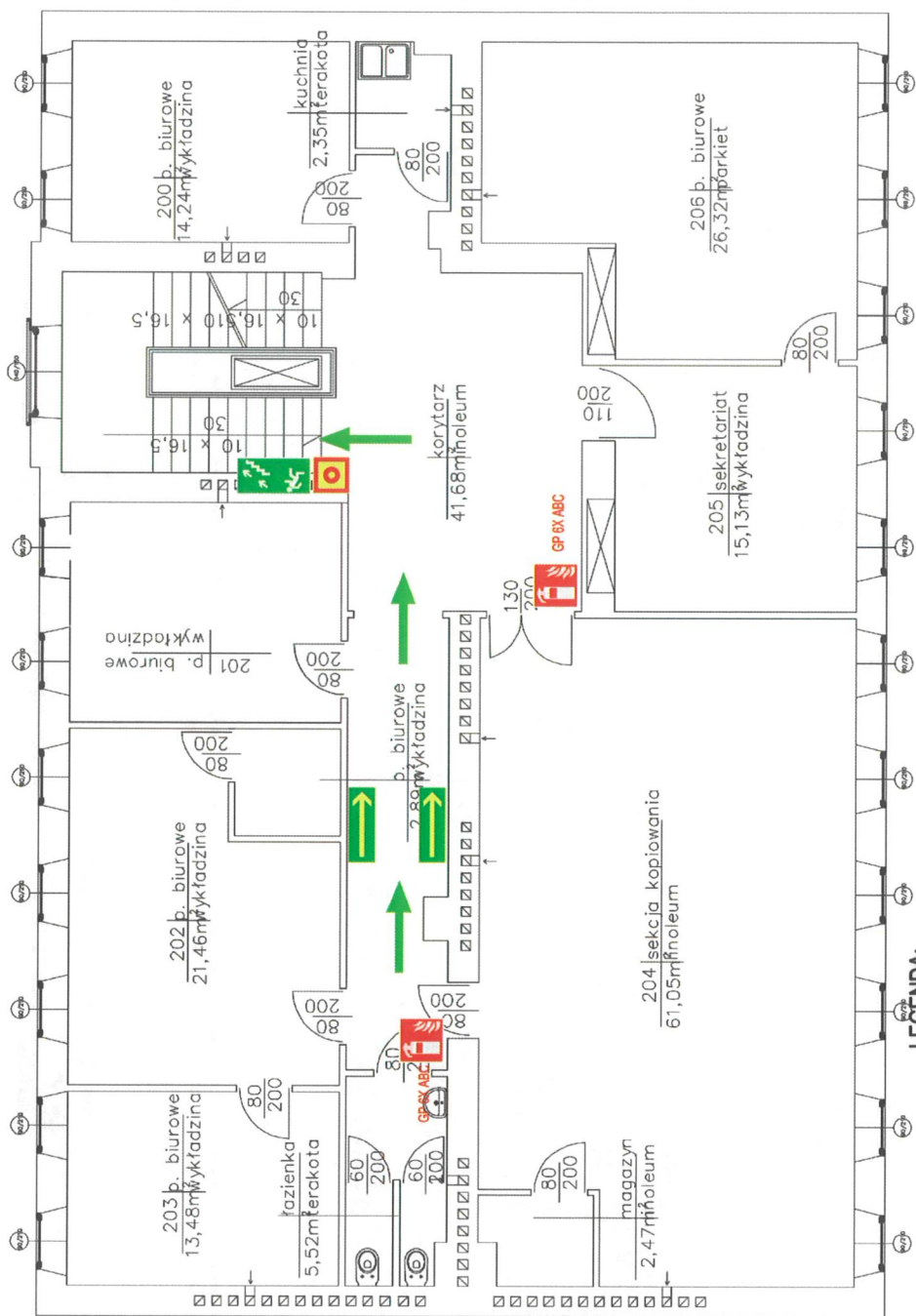
- - Kierunek ewakuacji
- - Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół
- - Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
- - Kierunek drogi ewakuacyjnej
- - Hydrant wewnętrzny 52
- - Gaśnica proszkowa
- - Ręczny ostrzegacz pożarowy
- - Przeciwpowozowy wyłącznik prądu

Obiekt	ul. Bracka 4, Warszawa, woj. mazowieckie			
Temat	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego			
Opracowali:				
int. poz. Sebastian Bednarczyk	Data	Atestacja	Data	
int. poz. Łukasz Tomowski	Grudzień 2015 r.	Grudzień 2015 r.	Grudzień 2021 r.	
Nazwa ry.	Rzut parteru			3

Charakterystyka pożarowa	
Powierzchnia budynku	1090,71 m ²
Wysokość	19,36 m
Liczba kondygnacji naziemnych	V
Klasa odporności pożarowej	B
Kategoria zagrożenia ludzi	ZLIII
Gęstość obciążenia ogniowego	< 500 MJ/m ²
Przewidywana liczba osób na kondygnacji	10

Obiekt:	ul. Bracka 4, Warszawa, woj. mazowieckie			
Temat:	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego			
	Opracowali:	Data	Podpis:	
	inż. p.oż. Sebastian Bednarczyk	Gрудзиеń 2015 r.		
	inż. p.oż. Lukasz Tomowski	Gрудзиеń 2015 r.		
Strona 1/1	Rzut 1 piętra	Strona 1/1	4	

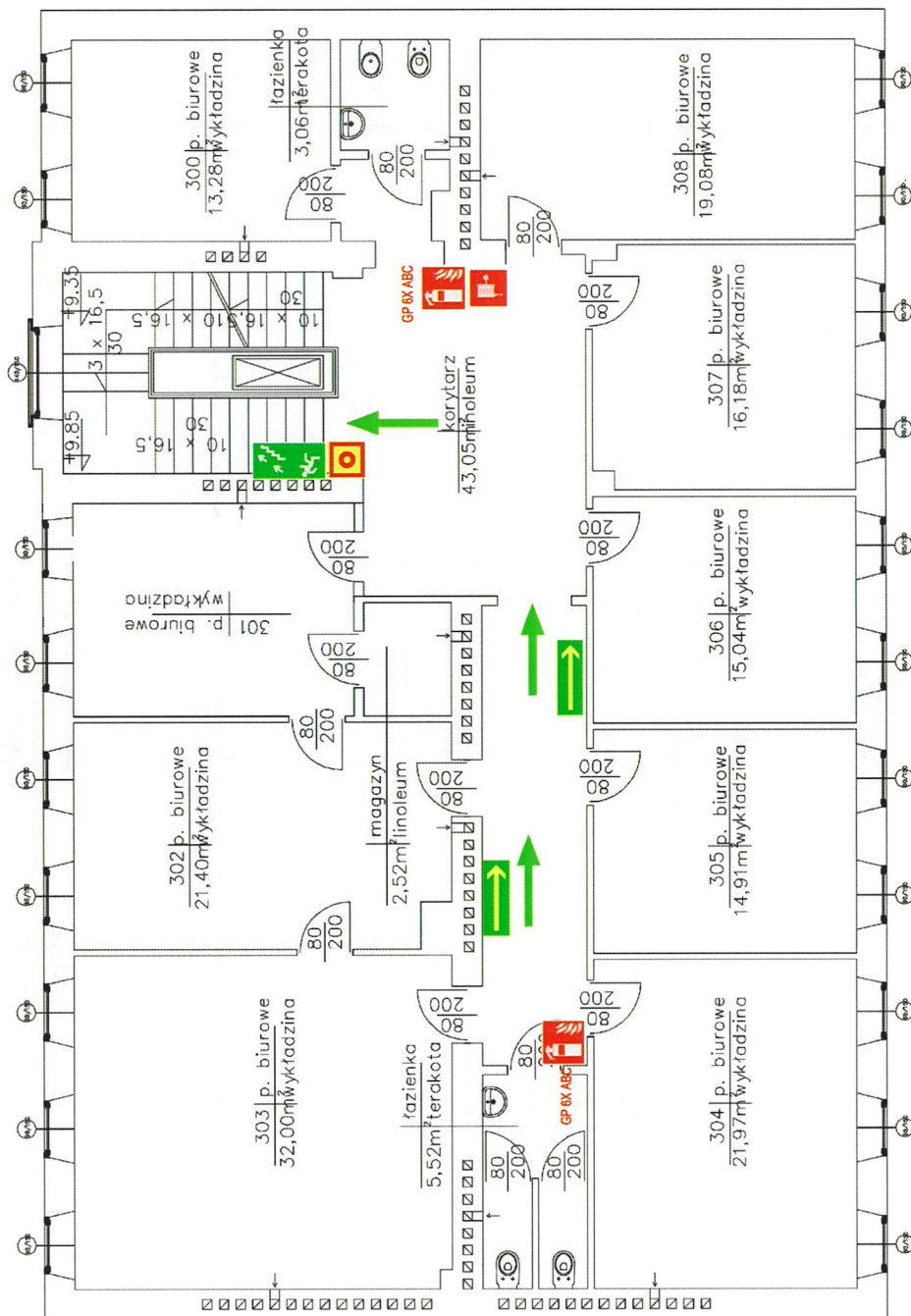

LEGENDA:

- Kierunek ewakuacji
- Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół
- Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
- Kierunek drogi ewakuacyjnej
- Gaśnica proszkowa
- Ręczny ostrzegacz pożarowy

Charakterystyka pożarowa	
Powierzchnia budynku	1090,71 m ²
Wysokość	19,36 m
Liczba kondygnacji naziemnych	V
Klasa odporności pożarowej	B
Kategoria zagrożenia ludzi	ZL III
Gęstość obciążenia ogniowego	< 500 MJ/m ²
Przewidywana liczba osób na kondygnacji	10

Obiekt	ul. Bracka 4, Warszawa, woj. mazowieckie			
Temat	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego			
Opracował:	Data	Atestacja	Data	
	inż. pod. Sebastian Biedrzycki	Grudzień 2015 r.	inż. stat. Kamil Bugajewski	Lистопад 2021 r.
	inż. pod. Łukasz Tarnowski	Grudzień 2015 r.		
Rezerwacja	Rzut 2 piętra		Strona 1 z 1	5

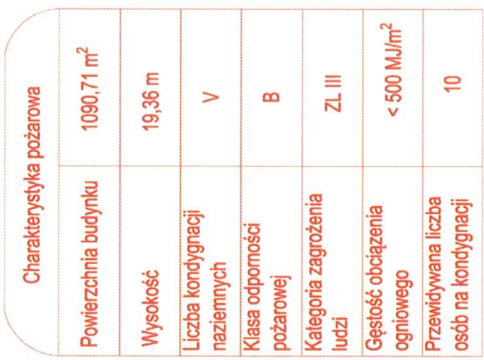

LEGENDA:

- - Kierunek ewakuacji
- - Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół
- - Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
- - Kierunek drogi ewakuacyjnej
- - Hydrant wewnętrzny 52
- - Gaśnica proszkowa
- - Ręczny ostrzegacz pożarowy

Charakterystyka pożarowa	
Powierzchnia budynku	1090,71 m ²
Wysokość	19,36 m
Liczba kondygnacji naziemnych	V
Klasa odporności pożarowej	B
Kategoria zagrożenia ludzi	ZL III
Gęstość obciążenia ogniowego	< 500 MJ/m ²
Przewidywana liczba osób na kondygnacji	10

Obiekt	ul. Bracka 4, Warszawa, woj. mazowieckie			
Temat	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego			
Opracował:		Data	Actualizacja:	Data
inż. poz. Sebastian Budnarczyk		Grudzień 2015 r.	inż. szt. Karel Bogdanowicz	Listopad 2021 r.
inż. poz. Łukasz Tarnowski		Grudzień 2015 r.		
Numer yn.	Rzut 3 piętra			
		Strona 1		z 1
				6

- Kierunek ewakuacji
- Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół
- Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
- Kierunek drogi ewakuacyjnej
- Gaśnica proszkowa
- Ręczny ostrzegacz pożarowy

Osiatek	ul. Bracka 4, Warszawa, woj. mazowieckie			
Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego				
Temat				
Opracowali:	Data	Aktualizacja	Data	
mgr inż. Sebastian Bodnarczyk	Gрудzień 2015 r.	mgr inż. Piotr Nogalowski	Lистопад 2021 r.	
mgr inż. Łukasz Tarnowski	Gрудzień 2015 r.			
Strona 176	Rzut 4 piętra		Strona 176	7

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z zapisem ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami Art. 6 mówi iż:

Minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami obejmują:

1) w zakresie dostępności architektonicznej:

- a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, 568 i 875),
- e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób;

Podstawowe pojęcia:

Ewakuacja - planowane lub doraźnie zorganizowane przemieszczenie ludności z rejonów niebezpiecznych na inne tereny.

W przypadku obiektów budowlanych wyróżniamy ewakuację:

- Ewakuację całkowitą - przemieszczenie osób zagrożonych na zewnątrz obiektu,
- Ewakuację strefową - transport osób zagrożonych do innej sąsiedniej strefy pożarowej.

- 2) Przejście ewakuacyjne - odległość w pomieszczeniu od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego (na drogę ewakuacyjną) lub do innej strefy pożarowej, albo na zewnątrz budynku.
- 3) Dojście ewakuacyjne - długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku.
- 4) Drogi ewakuacyjne - drogi komunikacji ogólnej, służące jednocześnie do celów ewakuacyjnych. Mogą być poziome (korytarze, hole, pasáže, galerie), jak i pionowe (schody, pochylnie).
- 5) Pożar - niekontrolowany proces spalania w miejscu do tego nieprzeznaczonym, powodujący straty materialne i zagrożenie dla życia.
- 6) Miejscowe zagrożenie – zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobiegzenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.
- 7) Alarm - sygnał przekazany w dowolny sposób (głosem, osobiście, telefonicznie lub po przez rozwiązania techniczne np. System Sygnalizacji Pożaru - SSP), informujący, o wystąpieniu zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi, spowodowanego: pożarem, skażeniem, katastrofą naturalną, działaniami terrorystycznymi, bądź innymi zagrożeniami;
- 8) Niepełnosprawność - ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób lub w zakresie uważanym za normalny dla człowieka, wynikające z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu.

RODZAJE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Niepełnosprawność ruchowa - osoby o ograniczonym zakresie poruszania się (poruszające się na wózku inwalidzkim, o kulach, z protezami nóg, rąk).

Problemy podczas ewakuacji:

- ograniczona sprawność fizyczna,
- utrudniony lub całkowity brak możliwości samodzielnego poruszania się
- konieczność przenoszenia na rękach lub stosowania wózków, noszy podczas transportu,

- konieczność doboru dróg ewakuacji, dostępnych np. dla wózków,
- lęk przed pośpiesznym i nie zawsze wykonywanym konwencjonalnymi metodami transportem,
- często znaczna waga osób.

Brak ograniczeń w zakresie:

- pełny i stały kontakt z otoczeniem (wzrok, słuch, zapach, dotyk)
- brak utrudnień w komunikowaniu się z ratownikami/osobami postronnymi (możliwy kontakt wzrokowy i głosowy)
- zaufanie do ratowników/osób pomagających.

Wymagania:

- konieczna pomoc ratowników/osób postronnych podczas ewakuacji.

Niepełnosprawność wzrokowa - Osoby niedowidzące, niewidome.

Problemy podczas ewakuacji

- brak reakcji na wizualne efekty towarzyszące zagrożeniu,
- brak reakcji ochronnych na zagrożenia niesłyszalne i bezwonne,
- brak reakcji na napisy i znaki ostrzegawcze,
- niemożność poruszania się bez przewodnika w terenie nieznanym lub znanym, lecz o zmienionej charakterystyce,
- chęć ewakuacji trasą dobrze sobie znaną, bez względu na jej dostępność,
- szybkie zwroty akcji, przebiegające podczas stanu zagrożenia mogą powodować dezorientację, panikę, stres, niechęć lub niemożność działania.

Brak ograniczeń w zakresie:

- brak utrudnień w komunikowaniu się z ratownikami/osobami postronnymi (możliwy kontakt głosowy),
- ufność w stosunku do osób widzących i dokładne wykonywanie ich poleceń głosowych,

- dotyk, słuch, węch i smak kompensują brak wzroku, również przy rozpoznawaniu zagrożeń,
- brak lęku przed ciemnością.

Wymagania:

- konieczna pomoc ratowników/osób postronnych podczas ewakuacji.

Niepełnosprawność słuchowa i mowy – osoby o niezdolności do odbierania bodźców akustycznych bądź osoby z niedosłuchem, osoby z zaburzeniami mowy, (wady mowy, używanie niewłaściwych słów).

Problemy podczas ewakuacji:

- niemożność zbiorowego informowania o zagrożeniu za pomocą systemu alarmowego,
- konieczność informowania o zagrożeniu w języku migowym, ewentualnie czytanie z ust,
- nieznajomość języka migowego przez osoby informujące o zagrożeniu, co w znacznym stopniu utrudnia przekazywanie informacji
- niemożność lub kłopoty w uzyskaniu informacji o stanie zdrowia,
- utrudniony lub wręcz niemożliwy kontakt w ciemności i zadymieniu,
- trudność w komunikacji, brak potwierdzenia odebrania informacji o zagrożeniu/ewakuacji (zaburzenia mowy).

Brak ograniczeń w zakresie:

- sprawności fizycznej uniemożliwiająca samodzielne poruszanie się, wykonywanie zalecanych i zademonstrowanych czynności,

Wymagania:

- konieczność indywidualnego powiadomienia o wszczęciu ewakuacji,
- konieczna pomoc ratowników/osób postronnych podczas ewakuacji.

Niepełnosprawność umysłowa – osoby z obniżonym poziomem rozwoju intelektualnego, któremu towarzyszy deficyt w zakresie zachowań adaptacyjnych (w szczególności niezależności i odpowiedzialności).

Problemy podczas ewakuacji:

- kłopoty ze zrozumieniem i z przyswajaniem poleceń, przekazywanych szybko, głośno, niezrozumiale i tonem rozkazującym,
- możliwa agresja wobec otoczenia, osób i przedmiotów,
- brak tolerancji w stosunku do osób nieznanych, obcych,
- tendencja do ciągłego powtarzania tych samych czynności, zwłaszcza w sytuacjach pobudzenia emocjonalnego bądź zagrożenia,
- niezwykła ciekawość i chęć uczestniczenia w nowych sytuacjach, co może prowadzić do wchodzenia w strefę bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia,
- barykadowanie pomieszczeń, krycie się, używanie siły fizycznej,
- chwilowe zaniki świadomości, podczas których w żaden sposób nie można nawiązać kontaktu z chorym,
- często znaczna waga i niedołążność.

Brak ograniczeń w zakresie:

- normalna sprawność fizyczna umożliwiająca wykonywanie czynności ewakuacyjnych,
- stosunkowo duże posłuszeństwo wobec poleceń znajomego opiekuna, wychowawcy,
- możliwość wykorzystania znajomości, przyzwyczajeń i upodobań poszczególnych chorych przy wykonywaniu czynności ewakuacyjnych.

Wymagania:

- konieczność indywidualnego powiadomienia o wszczęciu ewakuacji,
- konieczna pomoc ratowników/osób postronnych podczas ewakuacji – najlepiej opiekuna, osoby znajomej.